

Í hesi greinarøð, sum er í 10 pørtum, skriva vísindafólk á Fróðskaparsetri Føroya um evni, tey granska í. Hesaferð skivar Anfinnur Johansen.

FRÓÐSKAPARSETUR
FØROYA

ANFINNUR JOHANSEN
Lektari á Føroyamálsdeildini

VITAN & VÍSINDI

FRÁ DJURHUUS TIL DAM

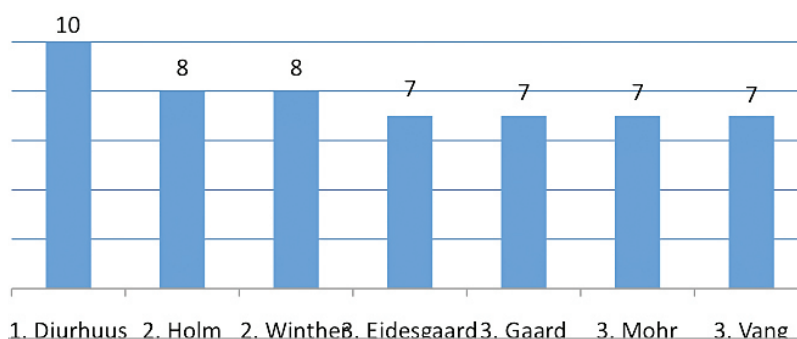
HESI BÆÐI NØVN ERU **EFTIRNØVN**, MEN EISINI **MILLUMNØVN**. EITT **MILLUMNAVN** ER EITT **NAVN** ÍMILLUM **FORNAVN** (FORNØVN) OG **EFTIRNAVN**. MILLUMNAVNIÐ BER DÁM AV **EFTIRNAVNI**. Í HESI GREIN **VERÐA** MILLUMNØVN Í TVEIMUM **TÍÐARSKEIÐUM** KANNAÐ. Í TÍ FYRRA **TÍÐARSKEIÐINUM** 1951-55 FINGU **NÓGV** FÆRRI **BØRN** EITT **MILLUMNAVN** ENN Í TÍ SEINNA **TÍÐARSKEIÐINUM** 1992-2010. VANLIGASTA MILLUMNAVNIÐ Í **FYRRA** TÍÐARSKEIÐINUM ER **DJURHUUS** OG Í SEINNA **DAM**. MEN TAÐ ERU **EISINI** ONNUR SLØG AV **MILLUMNØVNUM**

Frá 1951 til 2010 meiri enn tvífoldast talið av millumnøvnnum. Í fimm ára tíðarskeiðinum 1951-1955 vóru 3778 børn fødd og doypt/navngivin, 1902 dreingir og 1876 gentur. 577 av børnunum fingur eitt millumnavn, t.e. 15,3 %, 324 dreingir (17,3 %) og 253 gentur (13,5 %). Í seinna tíðarskeiðinum 1992-2010 vóru 12338 børn fødd og doypt/navngivin, 6303 dreingir og 6035 gentur. 5159 av børnunum fingur eitt millumnavn, t.e. 41,8 %, 2633 dreingir (41,8 %) og 2526 gentur (41,9 %).

Hvat er eitt millumnavn?

Fyrstu ferð, ið heitið millumnavn kom inn í føroyska lóggávu, var í 1992, tá ið tann fyrsta føroyska navnalógin kom í gildi í Føroyum. Undan tí høvdu ávísar danskar navnaásetingar havt gildi í Føroyum. Í 2002 fingur vit ta næstu, og núgaldandi navnalóg, sum kom í gildi í 2007, er sostatt tann triðja. Í øllum trimum navnalógunum hevur millumnavnið eina sjálvstøðuga lógarrein, sum eitur millumnavn. Men orðið millumnavn hevur millum manna eisini verið nýtt t.d. um seinna navnið í tvínevi, t.d. Jákup Petur Joensen ella Anna Maria Joensen, har ávikavist Petur og Maria hava verið nevnd millumnøvn. Men tey bæði eru av røttum seinna navn í tvínevi. Og í teirri fyrstu navnalógini kemur týðningurin av millumnavni eisini týðiliga til sjóndar, tí har stendur m.a., at eittans

Tey vanligastu millumnøvnini 1951-1955

eftirnavn kann verða givið sum millumnavn, t.e. millumnavnið er eftirnavn ella ber dām av eftirnavni.

Millumnavn kunnu elva til ávísar trupulleikar. Starvsfelagi mín Jógvan í Lon Jacobsen er kanska best kendur millum manna sum Jógvan í Lon, t.e. millumnavnið verður nýtt sum eftirnavn. Hyggur ein t.d. í telefonbókina – tað man tó ikki vera so ofta nú – so er hann ikki at finna har undir eftirnavninum í Lon. Verri er, um hann t.d. hevur bílagt sær flogferðaseðil við navninum

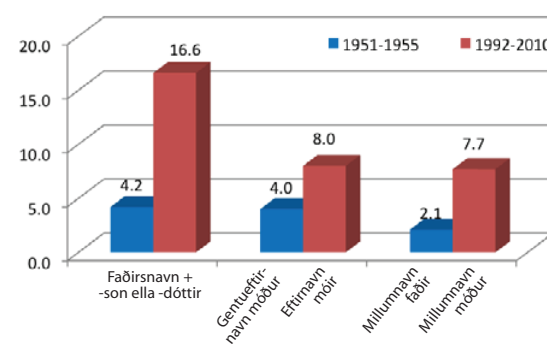
Jógvan í Lon, tí er hann t.d. í Kastrup og skal til okkurt annað land, verður hann av trygðarávum steðgaður, av tí at navn á passi og ferðaseðli er ikki tað sama. Hvørja viku verða ferðafólk á útlandskum flogvøllum av hesum grundum víst aftur.

Millumnavnasløg í fyrsta tíðarskeiði

Størsti bólkurin av millumnøvnnum í fyrsta tíðarskeiðinum eru faðirsnøvn, t.e. fornnavn faðirs + -son/-dóttir, t.d.

Jákupsson og Marnersdóttir. 87 dreingir og 71 gentur fingur faðirsnavn sum millumnavn, t.e. 158 børn til samans ella 4,2 %. Einku barn fekk móðurnavn, t.e. fornnavn móður + -son/dóttir, sum sítt millumnavn. Næststørsti bólkur av millumnøvnnum eru tey børn, sum fáa gentueftirnavn móður sínar sum sítt millumnavn, t.e. tað eftirnavnið, sum mamman bar undan giftu, men sum hon strikaði í sambandi við giftu, av tí at hon fekk sær eftirnavnið hjá manninum, t.d. Gaard og Holm. 151 børn (4 %) fáa hetta millumnavnið. Triðistørsti bólkur er millumnavn faðirs nýtt sum millumnavn barnsins, t.d. Dahl og Winther. 80 børn, 46 dreingir og 34 gentur, bera millumnavn faðirs sum sítt millumnavn, t.e. 2,1 %.

Trý tey vanligastu millumnavnasløgini bæði tíðarskeiðini í %

Tey vanligastu millumnøvnini 1992-2010

